

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

20 вересня 2016 р.

Київ

№ 15-рк

ІІ «ГФК ЮКРЕЙН»

ТОВ «Тейлор Нельсон Софрез Україна»

ТОВ «ІНМАЙНД ОПІНІОН МЕДІА»

ТОВ «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ
ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ ЛТД»

Про запобігання порушенням
законодавства про захист
економічної конкуренції

Антимонopolьним комітетом України (далі – **Комітет**) проведено дослідження ринку надання послуг з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій).

Наприкінці 2007 року з метою здійснення єдиного галузевого дослідження радіоаудиторії, яким користуватимуться як самі радіостанції, так і рекламні агенції під час планування рекламних кампаній, було створено неформальне міжгалузеве об'єднання «Радіокомітет» (далі – **Радіокомітет**). Радіокомітет не є юридичною особою.

До Радіокомітету входять найбільші суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність з радіомовлення, а саме:

- Група «ТАВР МЕДІА», яка об'єднує радіостанції «Хіт FM», «Радіо мелодія», «Русское Радио Україна», «Радіо RELAX», «Kiss FM», «Radio ROKS» (за інформацією, що міститься на веб-сайті Групи «ТАВР МЕДІА», частка на ринку радіогруп України становить до 29,5 відсотка);
- Група «Український медіа холдинг», в управлінні якої знаходяться радіостанції «Авторадіо», «Петро FM», «Наше радіо», «Еуропа Plus», «Джем FM», «Голос Столицы» та «Lounge FM» (приблизна сукупна частка на ринку цього суб'єкта господарювання становить до 22,5 відсотка);
- Група «Business Radio Group», до якої входять радіостанції: «Шансон», «Любимое радио», «Бізнес радіо», «DJFM» (частка близько 13,1 відсотка);
- Група «ТРК «ЛЮКС», до якої входить радіостанція «ЛЮКС ФМ» (близько 7,3 відсотка).

Отже, Радіокомітет об'єднує понад 70 відсотків ринку радіомовлення України.

Крім того, до Радіокомітету входять рекламні агенції, а саме: Група «Publicis Groupe Ukraine» (український офіс французької компанії «Publicis Groupe», що є одним із найбільших рекламних агентств у світі і працює в Україні з 1996 року, до складу якої, серед іншого, входять: креативне агентство «Saatchi & Saatchi», агентства: «Starcom MediaVest Group» (SMG), яке складається із «Starcom», «MediaVest» та «Zenith Optimedia»), Група «ADV Group», Групи «Group M», «UMG» та «Radio Expert».

Управляючим партнером Радіокомітету є ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ ТЕЛЕРАДІОМОВНИКІВ» (НАМ) (далі – **НАМ**) (ідентифікаційний код юридичної особи 21693622, місцезнаходження юридичної особи: 04080, м. Київ, вул. Вікентія Хвойки, буд. 15/15).

Як вже зазначалося вище, Радіокомітет було створено виключно з метою єдиного галузевого дослідження радіоаудиторії, яким користуватимуться як самі радіостанції, так і рекламні агенції.

Так, після обрання Радіокомітетом суб'єкта господарювання, який надаватиме послуги з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій), усі учасники цього неформального об'єднання укладають із таким суб'єктом господарювання договір про надання відповідних послуг.

Послуги з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій) надають та потенційно можуть надавати такі суб'єкти господарювання:

- 1) іноземне підприємство «ГФК ЮКРЕЙН» (далі – **ІІ «ГФК ЮКРЕЙН»**) (ідентифікаційний код юридичної особи 23512435, місцезнаходження юридичної особи: 01601, м. Київ, б-р Лесі Українки, буд. 34);
- 2) товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕЙЛОР НЕЛЬСОН СОФРЕЗ УКРАЇНА» (далі – **ТОВ «ТНС Україна»**) (ідентифікаційний код юридичної особи 31813098, місцезнаходження юридичної особи: 01033, м. Київ, вулиця Гайдара, буд. 58/10, офіс 7);
- 3) товариство з обмеженою відповідальністю «ІНМАЙНД ОПІНІОН МЕДІА» (далі – **ТОВ «ІНМАЙНД ОПІНІОН МЕДІА»**) (ідентифікаційний код юридичної особи 37814500, місцезнаходження юридичної особи: 01133, м. Київ, вул. Щорса, буд. 32-Г);
- 4) товариство з обмеженою відповідальністю «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ ЛТД» (ідентифікаційний код юридичної особи 13684906, місцезнаходження юридичної особи: 04070, м. Київ, вул. Іллінська, буд. 9).

Важливо, що кожний учасник ринку радіомовлення та рекламних послуг на радіо не обмежений у виборі контрагента, та має можливість отримати аналогічні послуги від іншого суб'єкта господарювання.

Проте, у зв'язку з економічною недоцільністю та за звичаями ділового обороту, усі учасники Радіокомітету, у тому числі учасники ринку рекламних послуг на радіо, а також споживачі таких рекламних послуг користуються даними дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій) саме того суб'єкта господарювання, що був обраний Радіокомітетом.

Звідси фактично всі найбільші учасники ринків радіомовлення і рекламних послуг на радіо у своїй господарській діяльності керуються результатами досліджень ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій), що провадиться суб'єктом господарювання, обраним Радіокомітетом.

Так, вимірювання аудиторії радіо розпочалося в Україні з 2008 року і провадилося до

кінця 2011 року ТОВ «ТНС Україна».

У 2011 році тендер Радіокомітету на надання послуг з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення виграло ІП «ГФК ЮКРЕЙН».

Протягом 4 років, з 2012 по 2015 рік, послуги з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення всім учасникам Радіокомітету надавало ІП «ГФК ЮКРЕЙН».

Вказане підтверджується наданою НАМ інформацією, згідно з якою протягом 2012 - 2015 років індивідуальне дослідження слухання радіо проводило ІП «ГФК ЮКРЕЙН».

Підтвердженням цьому факту також є укладені договори між ІП «ГФК ЮКРЕЙН» та замовниками соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій протягом періоду з 23.01.2012 по 31.12.2014 та з 02.02.2015 по 06.12.2015.

Слід відзначити, що Комітет розглядав заяву приватного акціонерного товариства «РАДІОКОМПАНІЯ «ГАЛА» (ідентифікаційний код юридичної особи 20023766, місцезнаходження юридичної особи: 01032, м. Київ, вул. Сакаганського, буд. 91, кв. 5) про наявність у діях ІП «ГФК ЮКРЕЙН» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем ІП «ГФК ЮКРЕЙН».

Серед іншого наступні дії суб'єкта господарювання, обраного Радіокомітетом для надання послуг з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій), можуть містити ознаки зловживання монопольним (домінуючим) становищем на відповідному ринку:

- 1) встановлення таких умов надання послуг, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, у тому числі нав'язування споживачу зайвого робочого місця для роботи з комп'ютерною програмою, що використовується для аналізу результатів дослідження, у тому числі з оплатою послуг за період, який уже сплив;
- 2) суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання – учасників ринку радіомовлення внаслідок неякісного надання послуг, а саме учасниками прослуховування виявлено неповне називання радіостанції та викривлене озвучення назви радіостанції;
- 3) часткова або повна відмова від надання послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання шляхом безпідставного розірвання договору з надання послуг єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій) з окремими суб'єктами господарювання.

Крім того, відсутність обов'язку зберігати аудіозаписи або зміст голосових інтерв'ю дослідження індивідуального слухання радіостанцій може містити ознаки ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

У зв'язку із закінченням договору з компанією ІП «ГФК ЮКРЕЙН», 25.03.2015 Радіокомітетом було проведено конкурс відкритих пропозицій на проведення дослідження радіослухання в Україні на 2016 - 2018 роки 23.10.2015.

У конкурсі взяли участь ТОВ «ТНС Україна», ІП «ГФК ЮКРЕЙН» і ТОВ «ІНМАЙНД ОПІНІОН МЕДІА».

За результатами конкурсу ухвалено рішення визнати переможцем ТОВ «ТНС Україна», якщо це товариство буде готове надати згоду на умови співпраці з Радіокомітетом.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, Антимонопольний комітет України надає іноземному підприємству «ГФК ЮКРЕЙН», товариству з обмеженою відповідальністю «ТЕЙЛОР НЕЛЬСОН СОФРЕЗ УКРАЇНА», товариству з обмеженою відповідальністю «ІНМАЙНД ОПШІОН МЕДІА» і товариству з обмеженою відповідальністю «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ ЛТД» за умови обрання будь-якого із вказаних суб'єктів господарювання неформальним міжгалузевим об'єднанням «Радіокомітет» для надання послуг з єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій), такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Ужити заходів, спрямованих на недопущення вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема щодо:

- 1) встановлення таких умов надання послуг, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, у тому числі шляхом нав'язування споживачу зайвого робочого місця для роботи з комп'ютерною програмою, що використовується для аналізу результатів дослідження, у тому числі з оплатою послуг за період, який уже сплив;
- 2) суттєвого обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання – учасників ринку радіомовлення внаслідок неякісного надання послуг;
- 3) часткової або повної відмови від надання послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання шляхом безпідставного розірвання договору з надання послуг єдиного галузевого дослідження ринку радіомовлення (соціологічного дослідження індивідуального слухання радіостанцій) з окремими суб'єктами господарювання;
- 4) ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, шляхом відмови від зберігання аудіозаписів або змісту голосових інтерв'ю дослідження індивідуального слухання радіостанцій.

Рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у 20-денний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ